

Riktlinjer för ersättning vid skadegörelse och stöld

Riktlinjerna gäller barn och elever i barn- och utbildningsförvaltningens samtliga verksamheter i Vimmerby kommun vid skada som drabbar förskolan eller skolan ekonomiskt. Riktlinjerna gäller inte vid skadegörelse på personals egendom.

Övergripande

Enligt den grundläggande regeln gällande skadegörelse i skadeståndslagen (SFS 1972:207) ska den som uppsåtligen eller av vårdslöshet vållat person- och sakskada ersätta skadan. Detta gäller även när barn vållar skada. Det finns däremot vissa begränsningar vad gäller barn. Vad gäller stöld ersätter inte skolan någon egendom när skolan inte har något ansvar för incidenten.

Skadegörelse på förskolans/skolans egendom

När en skada uppkommit genom en ren olyckshändelse ska den rapporteras till personal på förskolan/skolan men eleven blir inte ersättningskyldig.

Vid skador som uppkommit på grund av uppsåtlig skadegörelse eller skadegörelse genom vårdslöshet, ska vårdnadshavare till en omyndig elev alltid kontaktas och eventuellt krav ska framställas till dem. Mentor/rektor ansvarar för rapporteringen. Det är inte möjligt att kräva kollektivt skadestånd av elever. För att skadestånd ska kunna utkrävas måste skadan vara utredd och det ska vara säkerställt vem som orsakat skadan.

Polisanmälan bör göras vid grov skadegörelse eller om skadegörelse skett vid upprepade tillfällen. Om eleven är under 15 år bör polisanmälan endast göras i undantagsfall.

Anmälan till socialtjänst ska göras om en bedömning visar att det finns skäl att göra en sådan anmälan. Ett skadeståndskrav från skolan utgör inte ett myndighetsbeslut utan ett civilrättsligt krav.

Vårdnadshavarens ansvar

Vårdnadshavare är som huvudregel ansvariga för tillsynen av sina barn. En förälder som har vårdnaden om ett barn ska ersätta personskada eller sakskada som barnet orsakat om detta skett genom brott som exempelvis skadegörelse eller misshandel. Detsamma gäller om

barnet kränker någon annan genom brott (3 kap. 5 § skadeståndslagen). Dock gäller detta ej om det är en olyckshändelse.

Skadestånd

Alternativ 1

Om det finns en hem-/ansvarsförsäkring för eleven ersätter eleven/vårdnadshavaren hela skadan inom hem-/ansvarsförsäkringens ram och följande rutin gäller:

1. Skadan värderas och lagas av kommunen.
2. Kommunen framställer krav på ersättning gentemot eleven.
3. Eleven/vårdnadshavare gör anmälan till elevens/vårdnadshavares hem-/ansvarsförsäkring.
4. Hem-/ansvarsförsäkringsbolaget reglerar skadan gentemot kommunen.
I detta fall står eleven/elevens vårdnadshavare för självriskan.

Alternativ 2

Om det inte finns någon hem-/ansvarsförsäkring för eleven gäller:

1. Skadan värderas och lagas av kommunen.
2. Kommunen framställer krav på ersättning gentemot eleven (max 1/5 av aktuellt prisbasbelopp).
3. Sådan ersättning jämkas enligt följande:
  - (i) Elever under 6 år betalar inget skadestånd
  - (ii) Elever 6-8 år betalar upp till 1/4 av skadan
  - (iii) Elever 9-12 år betalar upp till 1/2 av skadan
  - (iv) Elever 13-14 år betalar upp till 3/4 av skadan
  - (v) Elever över 15 år betalar hela skadan

Ersättningsansvaret för vårdnadshavaren för varje skada som uppkommit är dock begränsat till en femtedels prisbasbelopp. I vissa fall kan skolan och eleven komma överens om att eleven avhjälper skadan och på så sätt står för en mindre del av ersättningen som angetts ovan. Rektor måste godkänna sådan arbetsinsats.

Lagrum

Skadeståndslagen 2 kap. 1 §: "Den som uppsåtligen eller av vårdslöshet vållar personskada eller sakskada skall ersätta skadan". Även barn kan bli skadeståndsskyldiga enligt denna paragraf. Enligt 2 kap. 4 § skadeståndslagen ska barn (under 18 år) ersätta skadan i den mån det är skälig.

Förlust eller stöld av skolans egendom

Stöld och andra tillgreppsbrott, när någon olovligen tar någon annans egendom, är en straffbar handling enligt 8 kap. brottsbalken. Skolan kan komma att polisanmäla stölden.

Om gärningsmannen är känd kommer skolan att kräva denne på ersättning för det som blivit stulet.

Följande gäller vid stöld eller förlust av egendom som är utlånade av skolan (exempelvis digitala enheter såsom surfplatta eller dator). Elev ska omedelbart anmäla stöld eller förlust av enheten, en polisanmälan kan göras. Elev och vårdnadshavare kan bli ersättningsskyldig för den faktiska kostnaden vid skada på egendom som skolan lånat ut om händelsen orsakats avsiktligt eller genom oaktsamhet och skadan inte är att hänföra till normalt slitage eller om egendomen inte lämnas tillbaka. Bedömning görs i varje enskilt fall utifrån skadeståndslagen.

Skador och stöld på elevers egendom

Vid skadegörelse eller stöld på elevers privata egendom ansvarar skolan endast om skolan genom vårdslöshet (fel eller försummelse) orsakat skadan.

Skolan har inte heller ersättningsskyldighet för föremål som förvaras i elevskåp om det inte kan visas att stölden berodde på skolans fel eller försummelse. Om det är visat att skolan har agerat vårdslöst ersätter skolan den självrisk som eleven har betalat i de fall då eleven har en hemförsäkring.